

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Bc. Anna KALÁTOVÁ

Obor: ČJ - D

Název práce v českém jazyce: Využití Povídek malostranských ve výuce literatury na ZŠ

Název práce v anglickém jazyce: Making use of Povídky malostranské in teaching literature at elementary school

Vedoucí práce: Mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Práce Anny Kalátové vyniká soustředěným úsilím o to, aby diplomantka porozuměla vzdělávací situaci, v níž jsou Nerudovy Povídky malostranské a dnešní žáci i učitelé, a navíc i ona sama jako budoucí a již praktikující učitelka. Toto její úsilí považuji za hlavní přínos DP. Cením si také toho, že diplomantka během práce (v rozhovorech s učiteli) plánovala, jak zjištěné informace využije pro svou práci na DP – ukazuje tak své uvažování nad problémem, který chce řešit. To se jí bude hodit v učitelské práci velmi dobře.

V první části si diplomantka užitečně – pro učitele – sestavila celkový výklad nerudovské doby a problematiky. I kdyby takový či podobný našla například v učebnici Česká literatura od počátků k dnešku, vlastní vytvoření výkladu jednak dokládá, že problematiku chápe, jednak se tím učitel sám hodně naučí. Nevidím však, proč tento výklad nazývá didaktickou transformací – aspoň pro žáky je to výklad nedostupný, vlastně netransformovaný pro jejich učení. Je to prostě dobré východisko, z něhož transformace pokračuje až k žákovi v plánu a v hodině. Bylo by asi dobré, aby diplomantka u obhajoby vysvětlila, k čemu potřebovala se dost obšírně obírat genezí a kompozicí sbírky – o čem tyto dva rysy knihy rozhodovaly při diplomantčině práci na zprostředkování textů dětem? Jak se to vztahuje k poznatkům, které si nashromáždila z mezinárodních šetření (PISA), jak se to vztahuje k popisu pubescentního čtenářství?

Průzkum čítanek, jak vidno, dal Anně také dost podnětů k úvaze o tom, jakým způsobem by bylo dobré pracovat s textem. A hovory s učiteli rovněž ukazují, co by mohla jako učitelka s dětmi dělat a co ne. Za důležité považuji to, že diplomantka odhalila, jak učitelé víceméně ignorují cíle hodiny, cíle práce s Nerudovými (a jistě i dalšími) díly. To je pro ni varovné a vidím, že to chápe.

Je nutné ocenit, že diplomantka dotáhla své bádání až do třídy se žáky, a že velmi analyticky uvažuje nad průběhem i výsledky výuky. I toto umění se jí bude v práci učitelky velmi hodit, a prokazuje zde, že se naučila vnímat svou práci reflektivně. Osobně oceňuji, že ve vedení hodin pilně naslouchala žákům při jejich práci v

hodině.

O stavbě hodin by bylo možné zajímavě diskutovat, zdá se mi, že někdy ve snaze o práci „s postavou“ může třídě uniknout smysl povídky (Hodina s textem „Jak si nakouřil pan Vorel pěnovku“ by asi měla dávat žákům nějaké pochopení toho, že se pan Vorel oběsil. „Přivedla žebráka na mizinu“ by mohla žáky přivést k úvaze o tom, co je a není zlá vůle, nejen o následcích pomluv, atp.) Diplomantka pěkně využívá struktury lekce E-U-R i plánování pozpátku, ale mohla by u obhajoby vyložit, jak by se životabáseň nebo pětílístek dal adekvátněji zadat právě k danému textu. Aby nebyly jen mechanicky použitou metodou. A nevím, zda si uvědomila, že děti pracují jinak s novou metodou a jinak s metodou, kterou už pochopily a docenily. Také volba evokační aktivity právě u této povídky je obtížná, když v obsahu povídky je záludnost některé postavy – na tu pouhá strategie předvídání děje nestačí. Učitelství postřeh prokazuje diplomantka v pasáži Shrnutí výuky (s.89-91). Možná by v obhajobě chtěla doplnit své odhady toho, co asi schází žákům, kteří se nedokázali zapojit do práce.

Práci považuji za velmi dobře vhodnou k obhajobě a pokud budou otázky dobře vysvětleny, navrhuji hodnotit práci jako výbornou.

V Praze dne 23. 8. 2015..

.....

Podpis